

Valstybinio audito ataskaita

DĖL GARANTINIAME FONDE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2014 m. liepos 9 d. Nr. FA-P-20-6-25

Su valstybinio audito išvada ir ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>IŽANGA</u>	<u>3</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>4</u>
<u>PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS</u>	<u>5</u>
1. <u>Pastebėjimai dėl ataskaitų rinkinio duomenų</u>	<u>5</u>
2. <u>Pastebėjimai dėl lėšų naudojimo teisėtumo</u>	<u>5</u>

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti 2013 metų ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; įvertinti fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Garantinis fondas, Gedimino pr. 2, 01103 Vilnius.

Audituojamas laikotarpis – 2013 metai.

Remiantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu¹, Garantinis fondas yra išteklių fondas, kuris laikomas atskiru viešojo sektoriaus subjektu. Fondo veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymas. Fondo steigėja yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė, administratorius – Įmonių bankroto valdymo departamentas prie Ūkio ministerijos. Garantinio fondo administratoriaus veiklą prižiūri Garantinio fondo taryba, kurios sudėtį tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

Garantinio fondo įstatymas² nustato, kad fondo lėšas sudaro darbdavių įmokos; privatizavimo fondo lėšos; valstybės biudžeto lėšos; lėšos, gautos iš darbdavių Garantinio fondo administratoriaus reikalavimams tenkinti; fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių savanoriškos įmokos; pajamos už investuotas laikinai laisvas Garantinio fondo lėšas ir kitos teisėtai gautos lėšos. Fondo lėšos kaupiamos ir saugomos Lietuvos Respublikos valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje³ ir naudojamos pagal Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą atitinkamų metų fondo lėšų sąmatą. Lėšos naudojamos darbuotojams neišmokėtoms išmokoms, banko operacijoms, paraiškų parengimo (administratoriaus darbo dalinis apmokėjimas) išlaidoms ir laikinai laisvų fondo lėšų investavimo bei fondo administravimo išlaidoms apmokėti⁴.

Įmonių bankroto valdymo departamentas tvarko fondo buhalterinę apskaitą ir rengia fondo metinių ataskaitų rinkinį. Lietuvos Respublikos finansų ministerija tvarko fondo lėšų įplaukų ir išmokų apskaitą, finansų ministro nustatyta tvarka investuoja laikinai laisvas fondo lėšas ir Įmonių bankroto valdymo departamentui teikia informaciją, reikalingą ataskaitų rinkiniui parengti.

Audituojamu laikotarpiu Įmonių bankroto valdymo departamentui vadovavo direktorius Alvydas Geigalas, fondo lėšų apskaitą tvarkė ir ataskaitas rengė Finansų ir apskaitos skyrius (vedėja Rasa Verikienė).

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2013 metų ataskaitų rinkinio duomenų, fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (2013-12-03 įstatymo Nr. XII-637 redakcija), 2 str. 19 d., 2 str. 22 d. 11 p.

² Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymas, 2000-09-12 Nr. VIII-1926 (2012-06-19 įstatymo Nr. XI-2079 redakcija), 3 str. 1 d.

³ Ten pat, 3 str. 2 d.

⁴ Ten pat, 4 str.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad fondo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Dėl ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome Garantinio fondo 2013 metų metinių ataskaitų rinkinį, kurį sudaro Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme nustatytas finansinių ataskaitų rinkinys, fondo lėšų sąmatos įvykdymo ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.

Metinį finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, kurie parengti pagal 2013 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Finansinės būklės ataskaitoje 2013 m. pradžioje turto bei atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 20 628,9 tūkst. Lt, pabaigoje – 32 323,4 tūkst. Lt.

Pagal fondo lėšų 2013 metų sąmatos įvykdymo ataskaitą fondas 2013 metais gavo 44 395,1 tūkst. Lt pajamų ir įplaukų, o fondo 2013 metų išlaidos – 32 405,2 tūkst. Lt.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Garantiniame fonde vertinome 2013 metų fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą Garantinio fondo įstatyme nustatytiems tikslams. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos audito sritims, audito procedūras atlikome išlaidų srityje, vertindami:

- ar išmokos darbuotojams apskaičiuotos, skirtos ir išmokėtos pagal Garantinio fondo įstatyme nustatytą tvarką⁵;
- ar lėšos apmokėjimams už paraiškų parengimą panaudotos pagal nustatytą tvarką⁶;
- ar fondo administravimui skirtos lėšos panaudotos pagal patvirtintą sąmatą⁷.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į pažeidimų poveikį, su audituojamu objektu aptarėme juos lėmusias priežastis, įvertinome galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

⁵ Garantinio fondo įstatymas, 2000-09-12 Nr. VIII-1926 (2012-06-19 įstatymo Nr. XI-2079 redakcija), 4 str. 1 d., 5 str., 8 str. 5 d. 1 p.

⁶ Ten pat, 4 str. 2 d. 2 p.; Garantinio fondo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-03-27 nutarimu Nr. 246, 27-28 p.

⁷ Garantinio fondo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-03-27 nutarimu Nr. 246, 4.2. p.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. PASTEBĖJIMAI DĖL ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ

Atlikę audito procedūras reikšmingų iškraipymų dėl Garantinio fondo 2013 metų finansinių ataskaitų rinkinio ir fondo lėšų 2013 metų sąmatos įvykdymo ataskaitos bei jos aiškinamojo rašto duomenų nenustatėme.

2. PASTEBĖJIMAI DĖL LĖŠŲ NAUDOJIMO TEISĖTUMO

Garantinis fondas įstatymo nustatyta tvarka užtikrina minimalų darbuotojų apsaugos lygį jų darbdaviui tapus nemokiam⁸. Įstatyme yra apibrėžti fondo sudarymo ir administravimo pagrindai, išmokų iš Garantinio fondo rūšys, dydžiai ir jų skyrimo tvarka.

Garantinio fondo įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad išmokų iš Garantinio fondo dydis skaičiuojamas už laikotarpį, ne ilgesnį kaip du mėnesiai nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą ar kreditorių susirinkimo nutarimo bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka priėmimo dienos.

Atliekant auditą patikrinti atrankos būdu pasirinktų įmonių paraiškų duomenys. Nustatyta, kad dviejų įmonių administratoriai kai kuriems darbuotojams priklausančio darbo užmokesčio išmokas apskaičiavo ir paraiškoje nurodė neteisingai, t. y. už ilgesnį laikotarpį, nei nustatyta Garantinio fondo įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje. Departamentas tinkamai neišnagrinėjo duomenų, kuriuos įmonių administratoriai pateikė paraiškose, ir neteisingus duomenis pateikė Garantinio fondo tarybai sprendimui dėl lėšų skyrimo priimti. Dėl to, kad išmokos buvo apskaičiuotos už ilgesnį laikotarpį nei numatyta įstatyme, bankrutavusių įmonių darbuotojams iš Garantinio fondo išmokėta 47 550,14 Lt didesnė išmokų suma.

Atkreiptinas dėmesys, kad Garantinio fondo įstatymo 6 straipsnio 10 dalyje nurodyta, jog Garantinio fondo administratorius (departamentas) turi atgręžtinio reikalavimo teisę išieškoti darbuotojams sumokėtas išmokų sumas iš darbdavio, o fondo nuostatuose numatyta, kad šią teisę fondo administratorius perleidžia⁹ valstybės įmonei Turto bankui. Departamentas 2013 m. gruodžio 18 d. ir 2014 m. sausio 15 d. perleido valstybės įmonei Turto bankui teisę išieškoti minėtų dviejų įmonių darbuotojams sumokėtą 1 463 909,33 Lt išmokų sumą (įskaitant nepagrįstai iš fondo skirtus ir sumokėtus 47 550,14 Lt).

Audito metu raštu¹⁰ informavome departamentą apie išmokėtas didesnes nei priklausė sumas. Departamentas pranešė¹¹, kad kreipėsi į įmonių administratorius, informuodamas apie

⁸ Garantinio fondo įstatymas, 2000-09-12 Nr. VIII-1926 (2012-06-19 įstatymo Nr. XI-2079 redakcija), 1 str. 1 d.

⁹ Garantinio fondo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-03-27 nutarimu Nr. 246, 17.9 p.

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2014-05-12 raštas Nr. S-(20-3334)-1306 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

susidariusią padėtį, akcentavo administratorių pareigą atsakyti už paraiškoje pateiktų duomenų teisingumą bei gavo oficialius įmonių administratorių atsakymus, jog permokėtos Garantinio fondo lėšos bus grąžintos į valstybės išdo bendrąją sąskaitą. Sugrąžinus lėšas, departamentas kreipsis į valstybės įmonę Turto banką dėl perduoto kreditorinio reikalavimo pakeitimo, sumažinant jį sugrąžintos permokos suma.

Dėl to, kad departamentas tinkamai neišnagrinėjo paraiškų ir pateikė neteisingus duomenis Garantinio fondo tarybai, 2013 metais bankrutavusių įmonių darbuotojams buvo išmokėta 47 550,14 Lt didesnė išmokų suma nei nustatyta įstatyme.

Departamentas geranoriškai reagavo į nurodytus neatitikimus ir ėmėsi skubių priemonių išmokėtas didesnes nei priklausė sumas grąžinti į valstybės išdo bendrąją sąskaitą. Audito metu departamentas raštu¹² informavo Valstybės kontrolę, kad įmonių administratoriai 2014 m. gegužės 23 d. ir birželio 25 d. tiesiogiai į valstybės išdo bendrąją sąskaitą grąžino Garantinio fondo lėšų dalį (47 550,14 Lt), kuri sudarė Garantinio fondo lėšų permoką.

Valstybės kontrolierė

Giedrė Švedienė

Auditas atliktas, vykdant 2013-07-24 pavedimą Nr. P-20-6

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Laura Bagdonienė (grupės vadovė)

Marijona Malūnavičienė

¹¹ Įmonių bankroto valdymo departamento 2014-05-27 raštas Nr. (10.5.) A2-2016 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

¹² Įmonių bankroto valdymo departamento 2014-06-26 raštas Nr. (10.5.) A2-2417 „Dėl Garantinio fondo lėšų permokos grąžinimo“.